

Bilten br. 5 Projekta FINALLY, Maj 2015

Grundtvig Multilateralni Projekti

Projekt FINALLY

Finansijsko opismenjavanje Roma

... u cilju podizanja nivoa finansijske pismenosti odraslih Roma

www.project-finally.eu

Partneri na projektu FINALLY

Centar za razvoj i obrazovanje Novo Mesto - Slovenija: www.ric-nm.si

Codici Agencija za sociološka istraživanja – Italija: www.codiciricerche.it

Univerzitet u Trnavi – Slovačka: www.truni.sk

Fond za zdravstveni i socijalni razvoj – Bugarska: www.hesed.bg

Istraživački centar Univerziteta Pirej – Grčka: www.kep.unipi.gr

Techniki Ekpedeftiki KEK SA – Grčka: www.techniki-ekp.gr

Ekonomski fakultet Niš – Srbija: www.eknfak.ni.ac.rs

Koordinator projekta je Centar za razvoj i obrazovanje Novo Mesto.

Bugarski tim nagrađen kao Project of the Year 2014

Predstavnici organizacije Health and Social Development Foundation (HESED) iz Bugarske sa ponosom objavljuju da je projekat koji se realizuje u Ćustendilu, u Republici Bugarskoj, u saradnji sa Know-how centrom nagrađen od strane Tulip Foundation kao Project of the Year 2014. Projekat pod nazivom "Zaustavljanje procesa marginalizacije Roma u gradu Ćustendilu, Bugarska, kroz stvaranje modela za lokalni razvoj" predstavlja naše stalne napore da se razvije delotvoran model integracije Roma. Naša vizija je da se okončanjem ovog projekta ne stane sa naporima već da se osmisli model koji će se primenjivati

široj zemlji, a ova nagrada nas uverava da je to moguće.

O finansijskoj pismenosti na UCL London

Razmena najbolje evropske prakse i uključenje u širu evropsku mrežu

Predstavnici RIC Novo mesto učestvovali su na prestižnom međunarodnom seminaru koji je organizovan u okviru projekta Evropske Unije (LLP, Roma Policy), pod nazivom 'Literacy Cubed - Focus on Roma Families (LIT3)' (www.lit3-project.eu) u Londonu od 19–20. februara 2015, na University College London - Institute of Education. Učestvovali su ključni akteri iz Evrope i predstavnici organizacija koje realizuju LLP projekte u ovoj i srodnim oblastima. Svrha seminara je bila kreirati ključne poruke iz radne verzije skraćene verzije Izveštaja (nakon uspešne implementacije programa opismenjavanja romskih porodica u Rumuniji, Crnoj Gori i Slovačkoj), informisati o napretku, i obezbediti da se razvoj u ovoj oblasti uskladi sa ostalim nacionalnim i međunarodnim inicijativama u različitim oblastima javnog delovanja.

Gabi Ogulin Počrvina, predstavnik RIC Novo mesto, predstavila je dobru praksu u radu sa Romima, zasnovano na dva aktuelna LLP projekta: projekat Finally (unaprediti finansijsku pismenost odraslih Roma) i projekat e-RR (e-Roma Resource – primena online platforme za obrazovanje i informisanje). Kako je RIC centar za obrazovanje odraslih, naš glavni cilj je omogućiti Romima da steknu osnovna znanja i veštine. Ova mogućnost je bila dobra prilika za unapređenje našeg rada, razmenu iskustava u vezi sa najboljom evropskom praksom i ulazak u mrežu evropskih organizacija u oblasti obrazovanja Roma.

Putevi za rešenje stambene situacije Roma u Italiji

Oko jedne trećine svih Roma i Sinti populacije u Italiji živi u dva naselja (Brunello 19.963, Raxen 20.094). Marginalizacija, isključenost iz društva i neadekvatni uslovi stanovanja u ovim naseljima ozbiljna su prepreka integraciji, sa uticajem na više dimenzija kvaliteta života, na zdravlje, zaposlenost i mogućnosti za obrazovanje.

U tom kontekstu, grupa istraživača je organizovala radionicu u nameri da oživi i produbi debatu oko pitanja iz sfere politike i kulture za Rome i pripadnike Sinti populacije, povezivanjem kreatora politike sa predstavnicima akademske zajednice i istraživačima koji

rade na istim pitanjima. Rasprava je takođe bila inspirisana prezentovanim studijama slučajeva iz svetske prakse u kojima se kreatori politike, istraživači i organizacije iz nevladinog sektora suočavaju sa istim problemima.

Cilj ovog sastanka je da se na teorijskoj ravni prepoznaju nove ideje i pristupi, razmene mišljenja povezujući učesnike iz Italije i međunarodnog okruženja, iz akademske i perspektive kreatora politike. Na jednoj od nekoliko paralelnih sesija razmatrana je situacija u Bolonji, gradu u kome su sprovedena istraživanja u okviru Finally projekta. Radionicu je finansirao Savet Evrope.

Finansijska pismenost – aktuelna tema u Srbiji

Još jedan dokaz toga da je tema kojom se bavimo izuzetno bitna i aktuelna, je i činjenica da i druge organizacije sprovode aktivnosti u cilju postizanja rezultata sličnih onima na koje je usmeren projekat Finally.

Naime, organizacija Obrazovanje plus iz Beograda, koja je proteklih godina sprovodila slične programe,) započela je realizaciju programa vršnjačke edukacije dece u cilju razvijanja finansijske pismenosti. Ovaj program, Razvijanje finansijske pismenosti kod dece kroz vršnjačku edukaciju u osnovnoj školi, predstavlja niz radionica za učenike sedmog razreda, kroz koje stiču veštine pravilnog upravljanja resursima - vremenom i novcem, ali i uče o omladinskom aktivizmu, volonterizmu, preduzetništvu mladih i vršnjačkoj edukaciji. Nakon obuke, učenici će osmisliti radionice putem kojih će znanje preneti mlađoj deci – učenicima trećeg razreda. Nastavnici i roditelji će u okviru programa imati predavanje o značaju razvijanja finansijske pismenosti kod dece, mestu finansijske pismenosti u obrazovnim sistemima u svetu i kod nas i o načinima na koje mogu deci pomoći da stiču dobre finansijske navike.

Ideja ovog, kao i našeg, projekta Finally, je da je najbolje da se finansijsko opismenjavanje započne u što ranijem uzrastu, ali da nikada nije kasno za unapređenje povezanih veština. Kako bi budžetiranje u porodici što bolje funkcionisalo, poželjna je uključenost i zajedničko odlučivanje svih članova – i mlađih i strarijih, i prenos dobrih navika.

Izvor fotografije: <http://www.zadecu.org/vesti.php?id=2688>

Priprema za pilot akciju

Partneri na projektu su pripremili materijal za izvođenje nastave na svom radnom sastanku u Sofiji. Materijal će se koristiti za obuku na terenu o finansijskoj pismenosti Roma. Tim se priprema za pilot akciju i radi na obezbeđenju osoblja koje će raditi na terenu kao profesionalni edukatori. Takođe, radimo na obezbeđenju učešća Roma koji će, nakon pilot akcije, biti upoznati sa temama iz oblasti finansijskog opismenjavanja u okviru četiri već pripremljena modula. Tim iz TRUNI takođe nastavlja sa aktivnostima diseminacije. Obavljen je intervju sa Romskim internet radiom - www.gipsy.sk, kojom prilikom smo saopštili vesti o aktivnostima na projektu.

Takođe smo saopštili informacije o planu aktivnosti u vezi sa edukacijom edukatora, kako bi uvećali učešće lica koje neposredno rade sa populacijom Roma. Obezbedili smo saopštenje za javnost preko Romskog Media Centra kako bi o svojim aktivnostima upoznali značajan deo Romske populacije i ključnih interesnih grupa.

Ovaj projekat je finansijski podržan od strane Evropske Komisije.

Ova publikacija (sredstvo komunikacije) odražava isključivo stavove autora, i Komisija ne može da se smatra odgovornom za bilo koju upotrebu informacija koje su u njoj sadržane.

Contact:

Development and Education centre Novo mesto
Topliška cesta 2
8000 Novo mesto
Slovenia

E-mail: gabi.ogulin.pocrvina@ric-nm.si

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma